

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA EDUKACJI I NAUKI¹⁾

z dnia 2020 r.

**zmieniające rozporządzenie w sprawie wykazu prywatnych instytucji
uprawnionych do korzystania ze zwolnienia od należności przywozowych
zwierząt specjalnie przygotowanych do użytku laboratoryjnego
oraz substancji biologicznych lub chemicznych**

Na podstawie art. 45 ustawy z dnia 19 marca 2004 r. – Prawo celne (Dz. U. z 2020 r. poz. 1382) zarządza się, co następuje:

§ 1. W rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 23 grudnia 2010 r. w sprawie wykazu prywatnych instytucji uprawnionych do korzystania ze zwolnienia od należności przywozowych zwierząt specjalnie przygotowanych do użytku laboratoryjnego oraz substancji biologicznych lub chemicznych (Dz. U. poz. 1738) wprowadza się następujące zmiany:

1) w § 2:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Do korzystania ze zwolnienia od należności przywozowych zwierząt specjalnie przygotowanych do użytku laboratoryjnego są uprawnione instytucje ujęte w wykazie, o którym mowa w § 1, będące użytkownikami wpisanymi do rejestru hodowców, dostawców i użytkowników, o którym mowa w art. 26 ustawy z dnia 15 stycznia 2015 r. o ochronie zwierząt wykorzystywanych do celów naukowych lub edukacyjnych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1392).”

b) uchyla się ust. 2;

2) w załączniku do rozporządzenia:

a) poz. 1 i 2 otrzymują brzmienie:

¹⁾ Minister Edukacji i Nauki kieruje działem administracji rządowej – szkolnictwo wyższe i nauka, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 października 2020 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Edukacji i Nauki (Dz. U. poz. 1848 i 2335).

- „1. Uczelnie niepubliczne działające na podstawie ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2020 r. poz. 85, 374, 695, 875 i 1086).
 2. Uczelnie i wyższe seminaria duchowne prowadzone przez kościoły i inne związki wyznaniowe.”,
- b) po poz. 4 dodaje się poz. 4a w brzmieniu:
- „4a. Instytuty działające w ramach Sieci Badawczej Łukasiewicz na podstawie ustawy z dnia 21 lutego 2019 r. o Sieci Badawczej Łukasiewicz (Dz. U. z 2020 r. poz. 2098).”,
- c) poz. 6 otrzymuje brzmienie:
- „6. Polska Akademia Umiejętności będąca podmiotem systemu szkolnictwa wyższego i nauki, o którym mowa w ustawie z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.”.

§ 2. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

MINISTER EDUKACJI I NAUKI

W porozumieniu:

MINISTER ROLNICTWA

I ROZWOJU WSI

MINISTER FINANSÓW, FUNDUSZY

I POLITYKI REGIONALNEJ

Opracowano pod względem prawnym,
legislacyjnym i redakcyjnym
Wojciech Ulitko

Dyrektor Departamentu Prawa Szkolnictwa Wyższego i Nauki
w Ministerstwie Edukacji i Nauki

/– podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

UZASADNIENIE

Podstawę wydania projektowanego rozporządzenia stanowi upoważnienie zawarte w art. 45 ustawy z dnia 19 marca 2004 r. – Prawo celne (Dz. U. z 2020 r. poz. 1382), w myśl którego minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego i nauki w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw rolnictwa oraz ministrem właściwym do spraw finansów publicznych określa, w drodze rozporządzenia, wykaz prywatnych instytucji, których podstawową działalnością jest nauczanie lub prowadzenie badań naukowych, uprawnionych do korzystania ze zwolnienia od należności przywozowych, o których mowa w art. 53 ust. 2 lit. b rozporządzenia Rady (WE) nr 1186/2009 z dnia 16 listopada 2009 r. ustanawiającego wspólnotowy system zwolnień celnych (Dz. Urz. UE L 324 z 10.12.2009, str. 23), zwanego dalej „rozporządzeniem unijnym”, mając na uwadze rodzaj działalności prowadzonej przez te instytucje.

Proponowana nowelizacja ma przede wszystkim na celu dostosowanie treści rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 23 grudnia 2010 r. w sprawie wykazu prywatnych instytucji uprawnionych do korzystania ze zwolnienia od należności przywozowych zwierząt specjalnie przygotowanych do użytku laboratoryjnego oraz substancji biologicznych lub chemicznych (Dz. U. poz. 1738), zwanego dalej „rozporządzeniem”, do regulacji zawartych w ustawie z dnia 15 stycznia 2015 r. o ochronie zwierząt wykorzystywanych do celów naukowych lub edukacyjnych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1392) oraz w ustawie z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2020 r. poz. 85, z późn. zm.), a także uregulowanie uprawnienia do korzystania ze zwolnienia od należności celnych przez instytuty działające w ramach Sieci Badawczej Łukasiewicz, o których mowa w ustawie z dnia 21 lutego 2019 r. o Sieci Badawczej Łukasiewicz (Dz. U. z 2020 r. poz. 2098). Przedmiotem nowelizacji jest § 2 rozporządzenia oraz załącznik do niego, który zawiera wykaz prywatnych instytucji, których podstawową działalnością jest nauczanie lub prowadzenie badań naukowych, uprawnionych do korzystania ze zwolnienia od należności przywozowych zwierząt specjalnie przygotowanych do użytku laboratoryjnego oraz substancji biologicznych lub chemicznych.

Zgodnie z treścią art. 53 ust. 1 i 2 rozporządzenia unijnego zwolnione z należności celnych przywozowych są zwierzęta specjalnie przygotowane do użytku laboratoryjnego oraz substancje biologiczne lub chemiczne, które są przeznaczone dla instytucji publicznych, których podstawową działalnością jest edukacja lub prowadzenie badań naukowych, i tych

oddziałów instytucji publicznych, których podstawową działalnością jest edukacja lub prowadzenie badań naukowych. Instytucje prywatne, których podstawową działalnością jest edukacja lub prowadzenie badań naukowych, mogą korzystać ze zwolnienia takich towarów z należności celnych przywozowych decyzją państw członkowskich. Podstawę takiego zwolnienia stanowią regulacje zmienianego rozporządzenia.

Na gruncie krajowym przyjęto, że publicznymi instytucjami w rozumieniu rozporządzenia unijnego są podmioty zaliczane do sektora finansów publicznych, o których mowa w art. 9 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U z 2019 r. poz. 869, z późn. zm.). Podmioty tworzące sektor finansów publicznych są więc zwolnione z należności celnych przywozowych w odniesieniu do zwierząt i substancji biologicznych lub chemicznych, na podstawie art. 53 ust. 2 lit. a tego rozporządzenia. Zwolnienie to obejmuje m.in. uczelnie publiczne oraz np. Centrum Łukasiewicz działające na podstawie ustawy z dnia 21 lutego 2019 r. o Sieci Badawczej Łukasiewicz. Zgodnie z art. 2 ust. 1 tej ustawy, Centrum Łukasiewicz jest państwową osobą prawną i stosownie do treści art. 9 pkt 14 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych jest ono zaliczane do jednostek sektora finansów publicznych jako państwowa osoba prawna utworzona na podstawie odrębnej ustawy w celu wykonywania zadań publicznych.

Zgodnie z obecnym brzmieniem § 2 zmienianego rozporządzenia zwolnieniem od należności przywozowych są objęte te spośród instytucji wymienionych w załączniku, które są jednocześnie wpisane do odpowiednich wykazów prowadzonych przez ministra właściwego do spraw nauki na podstawie art. 22 pkt 2 i 3 ustawy z dnia 21 stycznia 2005 r. o doświadczeniach na zwierzętach (Dz. U. poz. 289, z późn. zm.). Tym niemniej, na podstawie art. 77 ust. 1 ustawy z dnia 15 stycznia 2015 r. o ochronie zwierząt wykorzystywanych do celów naukowych lub edukacyjnych, która zastąpiła powyższy akt prawny:

- 1) jednostki hodowlane w rozumieniu art. 2 pkt 9 uchylonej ustawy z dnia 21 stycznia 2005 r. o doświadczeniach na zwierzętach stały się hodowcami w rozumieniu ustawy z dnia 15 stycznia 2015 r. o ochronie zwierząt wykorzystywanych do celów naukowych lub edukacyjnych;
- 2) jednostki doświadczalne w rozumieniu art. 2 pkt 10 uchylonej ustawy stały się użytkownikami w rozumieniu aktualnej ustawy;
- 3) dostawcy w rozumieniu art. 2 pkt 11 uchylonej ustawy stali się dostawcami w rozumieniu aktualnej ustawy.

Na podstawie art. 77 ust. 2 ustawy z dnia 15 stycznia 2015 r. o ochronie zwierząt wykorzystywanych do celów naukowych lub edukacyjnych, minister właściwy do spraw nauki z urzędu wpisał jednostki hodowlane, jednostki doświadczalne i dostawców, do rejestru hodowców, dostawców i użytkowników, o którym mowa w art. 26 tej ustawy. Ze względu na wskazaną zmianę stanu prawnego w tym zakresie, treść § 2 rozporządzenia wymaga odpowiedniego dostosowania.

W § 1 pkt 1 lit. a projektu proponuje się zatem nadanie nowego brzmienia § 2 ust. 1 rozporządzenia poprzez zastąpienie podmiotów wpisanych do nieistniejącego wykazu jednostek doświadczalnych, podmiotami będącymi użytkownikami wpisanymi do rejestru hodowców, dostawców i użytkowników, o którym mowa w art. 26 ustawy z dnia 15 stycznia 2015 r. o ochronie zwierząt wykorzystywanych do celów naukowych lub edukacyjnych. Należy przy tym wskazać, że zgodnie z art. 2 ust. 1 pkt 11 ww. ustawy pod pojęciem użytkownika ustawa rozumie osobę fizyczną, osobę prawną lub jednostkę organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej, która wykorzystuje zwierzęta w procedurach. Procedury te, stosownie do art. 3 powołanej ustawy, mogą być m.in. wykonywane w celu prowadzenia badań oraz kształcenia na poziomie szkolnictwa wyższego lub szkolenia w celu nabycia lub doskonalenia kompetencji zawodowych. Tym samym, w kontekście treści przepisu upoważniającego do wydania projektowanego rozporządzenia, nie może budzić wątpliwości, że podmioty będące użytkownikami wpisanym do rejestru zaliczają się do podmiotów, których podstawową działalnością jest nauczanie lub prowadzenie badań naukowych.

Jednocześnie w § 1 pkt 1 lit. b projektu zakłada się uchylenie ust. 2 w § 2 rozporządzenia ze względu na to, że nie ma potrzeby aktualizacji tego przepisu w zakresie podmiotów będącymi hodowcami lub dostawcami wpisanymi do rejestru hodowców, dostawców i użytkowników, o którym mowa w art. 26 ustawy z dnia 15 stycznia 2015 r. o ochronie zwierząt wykorzystywanych do celów naukowych lub edukacyjnych (poprzednio podmiotami wpisanymi do wykazu jednostek hodowlanych lub wykazu dostawców). Zwolnienie z należności celnych uregulowane w art. 53 rozporządzenia unijnego jest zwolnieniem przedmiotowym obejmującym konkretne towary (m.in. zwierzęta laboratoryjne) w ściśle określonych sytuacjach (o ile te zwierzęta są przywożone z przeznaczeniem dla instytucji publicznych lub instytucji prywatnych ujętych w wykazie). Jeśli zatem takie towary będą przywożone przez hodowców lub dostawców, stanowiących niejako ogniwo pośrednie pomiędzy podmiotem zagranicznym, a instytucją publiczną lub instytucją prywatną, będą one

objęte zwolnieniem celnym bądź to z mocy rozporządzenia unijnego (przywóz towarów przeznaczonych dla instytucji publicznych), bądź też z mocy rozporządzenia unijnego w związku ze zmienianym rozporządzeniem (przywóz towarów przeznaczonych dla instytucji prywatnych). W związku z powyższym, zmiana rozporządzenia w zakresie uchylenia ust. 2 w § 2 nie będzie mieć wpływu na wynikające z unijnych i krajowych regulacji celnych prawa i obowiązki hodowców i dostawców w odniesieniu do przywozu zwierząt laboratoryjnych przeznaczonych dla instytucji publicznych i instytucji prywatnych.

Zmiany przewidziane w § 1 pkt 2 lit. a i c projektu rozporządzenia, dotyczące poz. 1, 2 i 6 załącznika do rozporządzenia, mają na celu dostosowanie rozporządzenia do zmian wprowadzonych ustawą z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. W szczególności w poz. 2 załącznika zaproponowano posłużenie się sformułowaniem „uczelnie i wyższe seminaria duchowne prowadzone przez kościoły i inne związki wyznaniowe”, które zawiera zbiorcze określenie funkcjonujących w Rzeczypospolitej Polskiej wspólnot religijnych o uregulowanym statusie prawnym, w tym Kościoła Katolickiego. Zaproponowane wyrażenie jest stosowane na gruncie ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce w art. 8 ust. 1 (por. także art. 343 ust. 2 pkt 5 i ust. 5 pkt 2 i 3 oraz art. 344 ust. 2 i 3 pkt 2). Proponowane zmiany dotyczące poz. 1, 2 i 6 nie spowodują zmiany sytuacji prawnej podmiotów ujętych w tych pozycjach załącznika.

Natomiast zmiana zaproponowana w § 1 pkt 2 lit. b projektu rozporządzenia (dodanie poz. 4a w załączniku do rozporządzenia), ma na celu uregulowanie uprawnienia do korzystania ze zwolnienia od należności celnych przez instytuty działające w ramach Sieci Badawczej Łukasiewicz. Instytuty działające w ramach Sieci Badawczej Łukasiewicz powstały z przekształcenia instytutów badawczych ustawą z dnia 21 lutego 2019 r. o Sieci Badawczej Łukasiewicz (wyjątkiem jest Sieć Badawcza Łukasiewicz – PORT Polski Ośrodek Rozwoju Technologii, który przed wejściem w życie ustawy działał w formie spółki jako PORT Polski Ośrodek Rozwoju Technologii Sp. z o.o. z siedzibą we Wrocławiu). Instytuty te korzystały wcześniej ze zwolnienia od należności przywozowych jako instytuty badawcze zwolnione rozporządzeniem. Na gruncie przepisów art. 9 pkt 14 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych instytuty działające w ramach Sieci Badawczej Łukasiewicz nie zostały zaliczone do podmiotów sektora finansów publicznych, a zatem nie są zwolnione od tych należności na podstawie rozporządzenia unijnego, dlatego proponuje się ujęcie ich w załączniku do rozporządzenia.

Proponuje się, aby projektowana nowelizacja rozporządzenia weszła w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Jednocześnie należy wskazać, że nie ma możliwości podjęcia alternatywnych w stosunku do projektowanej nowelizacji rozporządzenia środków umożliwiających osiągnięcie zamierzonego celu.

Projekt rozporządzenia nie dotyczy majątkowych praw i obowiązków przedsiębiorców lub praw i obowiązków przedsiębiorców wobec organów administracji publicznej, a także nie wpływa na działalność mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców.

Projekt rozporządzenia nie wymaga przedstawienia właściwym organom i instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia.

Projekt rozporządzenia nie podlega notyfikacji zgodnie z przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597).

Projektowane rozporządzenie jest zgodne z prawem Unii Europejskiej.